

Landskap: Småland
Härad: Pinnepåld
Socken: Federlöf
Uppteckningsår: 1940

ACC. N:R

M 6907: 1.

Upptecknat av: Wilhelm Karlsson
Adress: N. Järvisg. 1. Ljungby
Berättat av: Johannes Petersson
Född år: 1872 i Federlöf.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nässlorna i folklig tradition

LUF. 28

Nässlan kallas i Federlöf i folkmä-
let "nättla".

Nässlorna tillverkas färr gånstka flitigt
i all synnerhet av den fattigaste delen
av befolkningen. I min egen barndom
byggd Skultet i Odenslunda, Federlöf,
försammades det aldrig att ses nässlar
på vägar, när de varo spåda och
fina. Här i Skultet, där nässlorna först
och främst användes till nässelkål,
tillmättes denna maträtt en sådan bety-
delse, att man ofta brukade byta denna
kål med grönsorna, liksom man annars

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6907: 2.

2

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Småland
Sjundevald
Kederslöv
1940Wilhelm Karlsson
N. Järnvägsg. 1, Sjundeby
Johanna Petersson
1872 i Kederslöv.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

brukade beyta smaksaker när grisen var slaktad eller råmjölkpannkaka, när man hade kalvat. Vanligtvis ber man vid sådana tillfällen kålen i en pruka och efter framkomsten uppvärmades den sedan och äts av grevningen som fått den. Riktigt vällygd nässelkål eller "nättelekål", som det hette, ansågs vara en av världens bästa rätter. Vanligtvis var det de stora nässlorna som användes, medan de på vären varo späda och fina.

Nässlorna användes som nämnts i föregående hand till nässelkål. Till denna användes endast nässlans blad under det att

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. *M. 6907:3* ³
Landskap: *Småland*
Härad: *Pinnerald*
Socken: *Federslöv*
Uppteckningsår: *1940*
Upptecknat av: *Wilhelm Karlsson*
Adress: *N. Järnvägsg. Sjunghy.*
Berättat av: *Johanna Petersson*
Född år: *1872 i Federslöv.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stälken kasserades. Tillredningen av kå-
len gick till på så sätt att man sedan näss-
lorna samlats skällade dem i kokett vat-
ten. Härigenom förlorade nässlorna sin
förmåga att stickas eller brännas, och det
gick lätt att rensa dem. Efter rensningen
kokades nässlorna tillsammans med
korngrön och fläsk. Fanns inte fläsk
kunde man i nödfall använda en bit
ister. Någon bestämd dag hade man inte
för ätningen av nässlar, utan det var
mer årstidens aukomst som bestämde
hur fort iprågavarande rått kunde
ätas. Säkert var emellertid, att näss-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6907: 4 4
Landskap: Småland Upptecknat av: Piklum Karlsson
Härad: Binnevald Adress: Fernvågsq. Gungöby
Socken: Pederslöv Berättat av: Johanna Petersson
Uppteckningsår: 1940 Född år: 1872 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lorna tillvaratogs så fort man kunde
på våren.

Nässlorna har även fått användning
som hönsfoder. Tidvis brukade man dels
skälla nässlorna sådana de vara och
lärefter ge dem åt hönsen hela och
ochackade, dels brukade man koka dem
tillsammans med potatis, innan hönsen
fick dem. Hönsen åt gärna detta foder.
Nässlar som fick växa upp och stå kvar
tills på sommaren, släddes då och bär-
gades tillsammans med det övriga höet.
Nässlan ansågs inte skadlig för något
djur. Ej heller ansågs det att nässlau

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6907:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Wilhelm Karls son
Härad: Binnevald Adress: Färnvägg / Sjunga gård
Socken: Pederstöv Berättat av: Johanna Petersson
Uppteckningsår: 1940 Född år: 1872 i Pederstöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde medföra någon annan nytta för djuren, än att den gav mjölk och värme.

Johanna Petersson berättar att hon hört talas om, att man har kunnat bereda garn och vävnad av nässlor. När detta skett eller om det skett i Pederstöv kan hon dock inte säga. Jag vill att hon ska säga vad för slags väv som beretts av nässeltråden.

Nässlorna har i vissa fall använts som färgmedel. De gavs en grön färg, säger Johanna Petersson. Brun färg fick man genom nässa som plötsades på skurna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6907:6 6
Landskap: Småland Upptecknat av: Pelleus Karlsson
Härad: Rinnevald Adress: Järnsågg / Sjungeby
Socken: Hederstöv Berättat av: Johanna Petersson
Uppteckningsår: 1940 Född år: 1872 i Hederstöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i skogen. De förgår som framställdes kallades respektive nässelgrätt och stekmassabrunt. Vid förgningen använde man salt, främst för att förgningen skulle bita sig in riktigt. Vid förgningen användes hela näslan. Man säger att näslorna blommar i juli. Någon särskild kraft eller förmåga tillskrives de icke, man kan däremot säga att näslan blivit en symbol för fattigdomen, för armodet. Har den fått en sådan plats i folkmedvetandet är icke gott att säga. Näslor har icke odlats i berg-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 6907: 7

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Pihlsten Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

N. Järnvägsg. / Ljungby

Socken:

Kederslöv

Berättat av:

Johanna Petersson

Uppteckningsår:

1940

Född år

1872 i Kederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den.

En annan växt som begagnats liksom nåslen är mallen. Den utöver den har beretts kål, särskilt under oförderis. Den har dock inte haft samma betydelse som nåslen och det är endast i nödfall den tillgripits för människoföda.

Skriv endast på denna sida!